

لاله‌های در خون خفته

شهیدای محله اوین
۳۵ شهید

ساکنان محله اوین از نخستین روزهای آغاز جنگ تحمیلی تا اوایل دهه ۸۰ هشت‌ساله مردم کشور در مقابل تهاجم دشمن، خاطرات بسیاری را در یاد دارند. تقدیم ۳۵ شهید جنگ تحمیلی برای دفاع از تمامیت ارضی کشور از سوی اهالی مومن و متدین و پایبند به آرمان‌های امام و انقلاب در این محله گواهی بر این مدعاست. به همین بهانه و برای حفظ یاد و خاطره آنها، در این بخش به معرفی برخی از شهیدان محله اوین می‌پردازیم. به نقل از احمد فکری، معتمد محله:

جوان‌ترین شهیدای جنگ تحمیلی

محسن اعرابی یکی از جوان‌ترین شهیدای جنگ تحمیلی در محله اوین است. محسن در زمان شهادت ۱۶ سال داشت. او در لحظه شهادت کنار رودخانه نشسته بوده که خمپاره دشمن فرود می‌آید و ترکش‌های آن به محسن اصابت می‌کند و او در خوزستان به فیض رفیع شهادت می‌رسد.

رضافرید طاهری نیز در ردیف جوان‌ترین شهیدای دفاع مقدس از محله اوین است. او در عملیات کربلای ۵ شهید می‌شود؛ عملیاتی که به نام محاصره بصره هم شناخته می‌شود و یکی از شدیدترین نبردهای تاریخ جنگ ایران و عراق به حساب می‌آید. رضا فرید طاهری متولد سال ۱۳۴۸ بوده و در هفتمین سال جنگ تحمیلی، در ۱۷ سالگی به شهادت می‌رسد.

معلم شهید

سیدحسین مسعودیان که اوایل دهه سوم زندگی‌اش در منطقه شلمچه به شهادت می‌رسد، معلم بوده است. شهید مسعودیان، متولد سال ۱۳۳۳، در جبهه جنوب، منطقه شلمچه و در سال ۱۳۶۲، در عملیات بیت‌المقدس شهید شد. خبر شهادت او یک مدرسه را سوگوار کرد.

مسن‌ترین شهید

سید علی اکبر ابطیجی، مسن‌ترین شهید جنگ تحمیلی از محله اوین است. او سال ۱۳۶۶ حدود ۶۰ سال سن داشت که در جبهه جنوب به شهادت رسید.

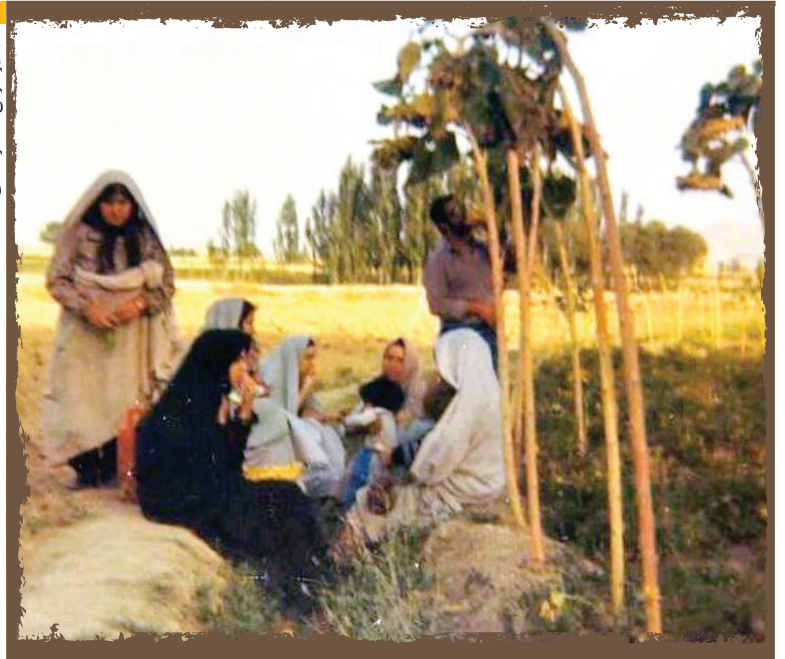

اولین شهید

شهید غلام قادر پور، نخستین شهید جنگ تحمیلی از محله اوین بود که در درگیری‌های اولیه نخستین روزهای جنگ تحمیلی در مهرماه سال ۱۳۵۹ به شهادت رسید.

جانبی حوالی استخر هندی

استخر هندی‌ها؛ بازمانده جنگ جهانی دوم

استخر نظامیان خارجی
شهرک نیایش کنونی

کرد؛ در حالی که همان موقع در تهران، مردم کم و بیش می‌گفتند دلیل تجاوز نظامی سربازان متفقین گسترده‌گی مرز کشور ما با اتحاد جماهیر شوروی است. به هر حال، در این زمان، نظامیان آمریکایی در امیرآباد و خوابگاه امروزی دانشگاه تهران مستقر شدند و نیروهای انگلیسی که اغلب هندی بودند موقتاً در صحرای باغ چاله اوین جای گرفتند.

به گفته این شمیران پژوه، نیروهای انگلیسی برای شست‌وشوی حیوانات‌شان مثل اسب، قاطر و استفاده از آب، استخر بزرگی در این محدوده درست کردند که آبش از قنات همجوار آن سرچشمه می‌گرفت. این استخر به همین دلیل، میان اهالی به استخر هندی‌ها معروف شد.

محل استقرار متفقین و سربازان جنگ جهانی دوم چنین تعریف می‌کند: «بینه صحرایی باغ چاله در جنوب غربی قریه اوین و همجوار مسیر رودخانه اوین-در که در شمال اراضی ونک (شهرک نیایش کنونی) قرار داشت. این بینه صحرایی از قدیم‌الایام به داشتن باغ‌های پر محصول با میوه‌های تابستانی و محل کشت و کار کشاورزی مشهور بود تا اینکه متفقین در دوران جنگ جهانی دوم - جنگی که از شهریور ۱۳۱۸ تا شهریور ۱۳۲۴ بیشتر کشورهای جهان و نیز همه قدرت‌های بزرگ را درگیر کرد - تهران را اشغال کردند. بهانه اشغال هم با وجود اعلام بی‌طرفی ایران در این جنگ بزرگ، حضور کارشناسان آلمانی در ایران بود، آن هم درست وقتی آلمان به شوروی حمله

یکی از تأسیسات معروف به یادگار مانده از دوران جنگ جهانی دوم در محله اوین، استخر هندی‌هاست؛ استخری که روزگاری محل استقرار متفقین در جنگ جهانی دوم در زمان اشغال ایران و به دنبال آن تهران بود. این استخر که یکی از ۹ بینه (کشتزار) صحرایی اوین محسوب می‌شده، در روستای باغ چاله یا قلقله قرار داشت و بقایای آن هنوز در همسایگی شهرک آتی‌ساز و هتل‌های اوین و آزادی باقی‌مانده است.

سید مهدی اعرابی درباره تاریخچه احداث این استخر در

قلعه‌ای که دانشگاه شد

دانشگاه شهید بهشتی
میدان شهید شهر یاری

بهشتی سال ۱۳۳۸ توسط دکتر «علی‌شیرالاسلام» تأسیس شد و با وجود اینکه افتتاح رسمی دانشگاه در تاریخ اسفند سال ۱۳۳۹ انجام گرفت، اما پذیرش دانشجو چندماه زودتر و تقریباً از مهرماه همان سال آغاز شد. این را هم اضافه کنیم که هسته اولیه این دانشگاه با عنوان دانشکده پزشکی دانشگاه ملی ایران و نخستین دانشکده خصوصی پزشکی در سال ۱۳۳۸ با پذیرش دانشجو در رشته پزشکی راه‌اندازی شد و تقریباً یک سال بعد، این دانشگاه با پذیرش ۱۲۰ دانشجو در دانشکده معماری و ۵۴ دانشجو در دانشکده بانکداری و علوم اقتصادی و مالی فعالیتش را شروع کرد.

سیدمهدی اعرابی، تهران پژوه، درباره ماجرای ساخت این دانشگاه در دل بقایای به یادگار مانده از قلعه اوین تعریف می‌کند: «چون اراضی اوین به صورت مرئی و نیمه کوهستانی بود، در این روستا جز بقعه امامزاده عزیز و گورستان اطراف آن که از مکان‌های مقدس برای اوینی‌ها محسوب می‌شود، هیچ بنای کهن یا قدیمی‌ای وجود ندارد. البته در کتب تاریخی که مربوط به قرون پنجم و هفتم هجری است از قلعه ایون و شخصیت‌های علمی آن زمان، نام و شرحی به میان آمده است که نشان می‌دهد در مکان فعلی دانشگاه شهید بهشتی، روستای کهن و قدیمی اوین قرار داشته است.»

بعد از تأسیس دانشگاه ملی ایران در سال ۱۳۳۹ و استقرار دانشکده‌های معماری و اقتصاد در اوین، در سال ۱۳۴۱ با واگذاری ۶۰ هزار مترمربع اراضی شمالی اوین، دانشگاه ملی ایران توسعه یافت تا این محله هم از سرانه‌های علمی - آموزشی برخوردار شود. به عبارت دیگر، جایی که امروز به دانشگاه شهید بهشتی معروف است در بقایای قلعه اوین ساخته شد.

بگذارید کمی به عقب برگردیم؛ دانشگاه شهید